

BONDGENOOT OP SCHOOL

Een inclusieve school ontstaat niet alleen door beleid, maar ook door de dagelijkse keuzes die je als onderwijsprofessional maakt. In deze oefening ontdek je wat bondgenootschap betekent, reflecteer je op jouw eigen rol en vertaal je dit naar concrete acties voor jouw onderwijspraktijk. Zo werk je stap voor stap aan een leeromgeving waarin iedere leerling zich gesteund en veilig kan voelen.

DUUR

30 minuten

IN DEZE OEFENING

- Reflecteren medewerkers op hun rol als bondgenoot voor lhbt+-leerlingen en andere minderheidsgroepen
- Formuleren medewerkers één concrete actie die zij kunnen toepassen in hun eigen praktijk

BENODIGDHEDEN

- Video: Laagdrempelig bondgenootschap
- Video: Tussenmenselijk bondgenootschap
- Video: Organisatorisch bondgenootschap
- Artikel 'Bondgenootschap: Ik wil iets doen, maar ik weet niet wat'
- Pen/papier of notitie app

Laagdrempelig
bondgenoot

Tussenmenselijk
bondgenoot

Organisatorisch
bondgenoot

Stap 1 Wat is een bondgenoot

15
MIN

- Bekijk een of meerdere video's over Paarse Vrijdag en bondgenootschap.
- Lees het artikel over bondgenootschap en de definitie hiervan.

Een bondgenoot is iemand die, vanuit een positie van privileges, zich inzet voor iemand die deze privileges niet heeft of structureel ongelijk behandeld wordt. Bijvoorbeeld een heteroseksuele man die ingrijpt wanneer een hand in hand lopend lesbisch koppel wordt belaagd, of een witte leraar die actief aandacht vraagt voor diversiteit en antiracisme in het lesplan. Iedereen kan een bondgenoot zijn, afhankelijk van de privileges die je hebt ten opzichte van een ander. Het belangrijkste is dat jouw acties door de mensen die je wilt steunen, als behulpzaam en steunend worden ervaren.

Bespreek vervolgens kort:

- Wie was ooit een bondgenoot voor jou?
- Wat deed die persoon, waardoor jij je gesteund voelde?

Stap 2 De spiegel

10
MIN

In het artikel worden drie vormen van bondgenootschap genoemd:

- Laagdrempelig bondgenootschap – Ik begin bij mezelf
Je onderzoekt je eigen aannames, vooroordelen en gedrag onderzoeken.
- Tussenmenselijk bondgenootschap – Ik sta naast een ander
Je laat in woorden en gedrag merken dat iemand er niet alleen voor staat.
- Organisatorisch bondgenootschap – Ik verander de omgeving
Je draagt bij aan een schoolcultuur waarin iedereen zich welkom en veilig kan voelen.

Reflecteer op de volgende uitspraken, en welke jij het meest herkend:

- Ik ben nieuwsgierig naar ervaringen van leerlingen die anders zijn dan ik
- Ik luister actief en stel vragen zonder aannames te doen
- Ik benoem discriminerende opmerkingen wanneer ik ze hoor
- Ik laat zichtbaar merken dat leerlingen in mijn klas zichzelf mogen zijn
- Ik maak diversiteit bespreekbaar in mijn lessen
- Ik sta open voor feedback wanneer ik iets onhandigs doe of zeg, of een fout maak
- Ik denk mee over hoe onze school/mijn lessen inclusiever kan/kunnen worden

Bedenk en bespreek:

- Waar ben je al sterk in?
- Welke uitspraken zou je meer/verder willen ontwikkelen?
- Hoe kun je dit doen?

Stap 3 Casusgesprek

10
MIN

- Maak tweetallen of kleine groepjes.
- Denk aan voorbeelden van discriminerende voorvallen in de klas en kies hier een van. Dit kunnen opmerkingen maar ook 'grapjes' zijn.

- Bespreek met elkaar:
 - Wat zou je op dat moment kunnen doen?
 - Wat zou een minimale reactie zijn?
 - Wat zou een krachtige reactie vanuit bondgenootschap zijn?
 - Laagdrempelig?
 - Tussenmenselijk?
 - Organisatorisch?
 - Welke reactie past bij jou?

Stap 4 Actie!

5
MIN

- Schrijf de volgende zin op papier, in je agenda of in je notities app, en maak deze af:

De komende maand laat ik bondgenootschap zien door...

Denk bijvoorbeeld aan het aanspreken van discriminerende opmerkingen/grapjes, het gebruiken van inclusieve voorbeelden, actief inchecken bij betrokken leerlingen na een incident, inventariseren wat de behoeftes zijn van leerlingen op gebied van veiligheid en dit toepassen, etc.

- Bespreek jouw actiepunt met een collega en hoe je dit gaat doen.

Stap 5 Reflectie

- Als een lhbt+-leerling morgen aan een vriend zou beschrijven waarom jouw lokaal een veilige plek is, wat zou die leerling dan zeggen? Denk hier de rest van de dag over na.